

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po polti D 12.50, za ino-
semesno D 20.50, dostavljen na doma
D 14.—, na izkaznice D 12.50,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iborju, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stanoje. Telefon interurb. št. 270.
ČLANKA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.782.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV. — Številka: 205.

Maribor, sreda 12. septembra 1923.

Krvava obsodba.

Maribor, 10. septembra.

Zal da je moral ravno Zagreb biti ti-
sti, ki je na obsojanja vreden način re-
agirati na veseli dogodek, ki ne spada v
republikanske račune. Pri demonstraci-
jah Hanaovcev je bil ubit policijski
kontrolor Galović, ko je vršil tisto služ-
bo, ki bi jo na njegovem mestu vršil
vsak policijski uradnik v katerikoli dr-
žavi, magari tudi v Radičevi republiki,
če bi bila kedaj mogoča. Krvavi inci-
dent med blokaško avant-gardo in drža-
vi zvestimi življi je vzbudil splošno o-
gorčenje lojalnih državljanov, ne glede
na to, ali so s sedanjim režimom zado-
voljni ali ne. Smrt policijskega organa
kot odgovor na prestolonaslednikovo roj-
stvo je najtežja obsodba zagrebške se-
paratistične politike, obenem pa tudi
najslabše sprječevalo vladi, ki ne vrši o-
nih dolžnosti, koje ima po prirodnem in
človeškem pravu sleherna legalna vlada.

Kaj takega ni mogoče nikjer na ze-
meljski krogli — piše »Riječ«. — »Na
Irskem so ob volitvah z vojaškimi avto-
mobili razgnali De Valerino zborovanje
in de Valero zaprli, na Poljskem so za-
prli škofa Szeptickega, ker je bil v ino-
zemstvu in ga sumijo, da je agitiral za
nacionalno samostojnost, v Nemčiji brez-
obzirno prepovedujejo komunistične in
reakcijske liste, z orožjem zatro vsak
najmanjši poskus terorja, na Češkem ne
more Hlinkov organ izhajati kot dnev-
nik zbog prepogoste zaplembe, sedaj pa
je minister notranjih del razgnal Hlin-
kovo organizacijo »Rodobranec«, a naj-
še omenjamo Madžarsko in Italijo? V
teh deželah ne sme nihče niti črhiniti
proti vladajočemu sistemu. Pri nas pa
se je dogodilo to: Sam Stjepan Radić
je v službenem sporočilu svojega pred-
sedstva konstatiral, da obstoji v Zagre-
bu teroristična organizacija Hanao, da se
bavi z načrti oborožene vstaje, da pri-
pravlja atentate na posamezne politike.
V listih so izšla celo imena voditeljev te
organizacije, a ni se zgodilo ničesar.

Tako dela psevdonacionalna radikalna
vlada. A državni separatisti in komuni-
stični štreberji se vpijejo, da je Jugo-
slavija reakcijska. Kje je na zapadu
država, ki bi tolerirala nasilnež, ki ho-
čejo poklati državnike in razdreti dr-
žavo? Vsaka država je že po svojem bi-
stvu nasilna, ker vsiljuje ljudem zakone.
Če kateremu megalomanu sine v glavi,
da je on poklican vladati in da se mora
politika ravnati po njegovih »idejah«,
ima prosto pot, da organizira svoje pri-
staše, nima pa pravice, da se oborožuje
zoper legalno državno avtoriteto. Radi-
kalska vlada z ene strani terorizira in
preganja celo take, ki so državi zvesti,
z druge strani pa odpira separatistom
stečaj. In temu se pravi »modra državna
vrednota na stečaj. In temu se pravi »modra
državna politika«.

Madžarski sodniki zaščitniki fređentistov

Badimpešta, 10. sept. (Izvirno.) Pre-
iskovalni sodnik je odredil, da se vsi
zaprti člani društva »probujačih se
Madžarov«, ki so bili obtoženi radi ne-
pravičenega zbiranja novincev, radi po-
manjkanja dokazov izpuste. Zoper to
odločbo je vložilo državno pravdnitvo
pritožbo na vrhovno sodišče.

BORZA.

Curik, 11. septembra: Pariz 31.65, Lon-
don 25.31, Beograd 5.95, Berlin 0.0011,
Praga 16.25, Italija 24.60, Newyork 557.25,
Dunaj 0.00785, žig. krone 0.0079, Budim-
pešta 0.03, Sofija 5.40.

Dr. Korošec snuje „širši blok“ proti Beogradu.

Beograd, 11. septembra. Dr. Korošec
se nahaja v Beogradu in pravi, da je pri-
šel protestirati zoper redukcijo uradni-
kov pri oddelku za socialno skrbstvo v
Ljubljani. Napram poročevalcem listov
je izjavil, da ne želi pogajanj z radikal-
ci, ki bi ga spravili v kako zvezo z nji-
hovim delom v parlamentu, hoče pa se
informirati, kaj pravzaprav namerava-
jo radikali, ker so začeli odpuščati vse
uradništvo, katero ni radikalskega miš-
ljenja.

Kompromitirana „Hrvatska zajednica“.

Zagreb, 11. septembra. Policijsko
ravnateljstvo je uvedlo najstrožjo pre-
iskavo zoper morilca policijskega kon-
trolorja Galovića, ki je padel smrtno
zadet povodom separatistične demonstra-
cije ob rojstvu prestolonaslednika. Ta
preiskava je prišla tako daleč, da je že
ugotovljeno morilčevo ime. Piše se Šte-
fan Režek in je član organizacije Hanao
(Hrvatska nacionalistična omladina).
Dalje so pričje izpovedale, da so se člani
Hanao na poziv svojih voditeljev pred
umorom sestali v prostorih tukajšnje

Dr. Korošec pravi nadalje, da se ho-
po svojem povratku v Ljubljano podal
za en dan v Zagreb, kjer se vrši konfe-
renca vseh hrvatskih strank. Na tej kon-
ferenci bi naj bil sklenjen še širši blok
proti Beogradu. Kaj natančnejšega pa
dr. Korošec ni hotel povedati. Pravijo,
da je postal v zadnjem času še ostrejši
nasprotnik centralizma nego je bil do-
slej. Razširjena je vest, da bo povabljen
na kosilo k Nj. Vel. kralju, vendar pa
vest še ni potrjena.

Hrvatske zajednice. Policijski predsed-
nik je dal prostore zapečatiti in je uve-
del hišno preiskavo. Morilec Režek je
zbežal in ga naslednjeje s tiralice. (Za-
grebški blokaški listi so hoteli zakriti
prave krivce — Hanaovce — in so iz-
mišljali najrazličnejše kombinacije. Hi-
navsko so obžalovali sramotno politično
zločinstvo na nedolžnem Galoviću, v isti
sapi pa so zagovarjali Hanaovce, ki so
krivi krvavega zločina. To je morala
»človečanskega in mirotvornega« Zagre-
ba! Ured.)

Dr. Korošec v nemilosti pri zagrebških separatistih.

Zagreb, 11. septembra. Predvčerajš-
njim bi imel priti v Zagreb dr. Korošec,
da bi se razgovarjal z zastopniki ostalih
skupin federalističnega bloka, ki so ga že
pričakovali. Zagrebška gospoda je ne-
koliko razočarana, ker se je dr. Korošec
vozil mimo Zagreba, ne da bi bil stopil
s kom v stike ali da bi bil vsaj opravičil
svoje — pravijo — prenapeto potovanje v
Beograd.

Nerazpoloženje proti dr. Ninčiču v Beogradu.

Beograd, 11. septembra. Povodom ve-
sti, da se je zunanji minister dr. Ninčič
v Ženevi sestal in razgovarjal z madžar-
skima državnikoma Bethlenom in Daru-
varyjem, je zavlada v tukajšnjih
vladnih in opozicijskih krogih več ali
manj odkrito nerazpoloženje proti dr.
Ninčiču, zlasti še, če je imel sestanek
tak namen, kakor ga je navedel presbiro
v službenem poročilu.

Konec italijansko-grškega spora.

Pariz, 10. sept. Tako grška kakor ita-
lijanska vlada sta izjavili, da sprejema-
ta pogoje konference ambasadorjev za
rošitev grško-italijanskega spora. Grška
zahteva, da Italija takoj izprazni otok
Krf. Veleposlaniška konferenca je vze-
la italijanski in grški odgovor na zna-
nje. Tako je konflikt za enkrat poravnat.

Rim, 10. sept. (Izvirno.) »Tribuna«
poroča iz Krf, da je dospel tjakaj angle-
ški konzul, ki bo bržkone preiskoval,
koliko je trpel otok vsled italijanske
zasedbe. Zveza med italijanskimi in gr-
škimi lukami še vedno ni vzpostavljena.

Iz Sveta Zveze narodov.

Ženeva, 10. sept. (Izvirno.) Svet Zveze
narodov je na svoji današnji seji izvolil
Brazilca Pessea za sodnika, pri stalnem
mednarodnem sodišču. Nadalje je bil
odobren pristop Irske k Zvezi narodov.
Seja je bila nato v znak sočutja s težko
prizadeto Japonsko prekinjena. Prihod-
nja seja se vrši jutri dopoldne.

Ženeva, 10. sept. (Izvirno.) Svet Zveze
narodov je v zaupni seji sklenil, da bo
na jutrišnji plenarni seji po baronu Is-
hiju podal kratko izjavo o grško-itali-
janskem sporu ter opozoril na nepehe,

ki jih je rodilo posredovanje konferen-
ce ambasadorjev. Politis, ki je seji pri-
sostvoval, je izjavil, da bo Grčija že jutri
položila vsoto 50 milijonov lir pri švi-
carski banki.

Sestanek finančnih ministrov v Belju.

Beograd, 11. sept. Včeraj je odpotoval
v Belje finančni minister dr. Stojadin-
vić. Tu se sestane z avstrijskim mini-
strom dr. Grünbergerjem, ki je bil po-
vabljen v Belje na lov.

Reševanje Nemčije.

Berlin, 10. septembra. (Izv.) Državni
svet se je danes bavil s vprašanjem iz-
daje novega denarja. Sklenilo se je, da
se bo to vprašanje rešilo sporazumno z
državno banko. Namerava se osnovati
posebna banka za izdajo bankovcev, ki
bi bila popolnoma neodvisna od drža-
vnih financ in državne banke. Zadeva se
mora čimprej urediti, da bi ta banka
lahko začela takoj poslovati.

Nov diplomatski sporček.

Carigrad, 10. sept. (Izv.) Zastopnik
angorske vlade v Carigradu Adhan-Bey
je predal vrhovnim komisarjem zavez-
nikov noto, v kateri protestira angorska
vlada zoper zasedbo otoka Sumruk s
strani Grkov.

Zmagovalec v avtomobilski dirki.

Monza, 10. septembra. (Izv.) Pri avto-
mobilski dirki za novo veliko nagrado
(800 km) je zmagal Salamano s »Fiat-
avtomobilom. Progo je prevozil v 5 urah
27 min. 38 sek. Povprečna hitrost na uro
znaša 145.5 km.

Židovska republika v Rusiji.

Gdansk, 10. sept. (Izvirno.) Iz Kovna
poročajo nekemu tukajšnjemu listu:
Centralni odbor komunistične stranke v
Moskvi se bavi z načrtom za ustano-
vitev posebne židovske republike v Belo-
rusiji. Ta republika bi obsegala vsa ona
okrožja, v katerih je nad polovico prebi-
valstva židov, to so zlasti okrožja Vi-
tebsk, Minsk in Komel.

Razbojniki v Kitajskih vodah.

Hongkong, 10. sept. (Izvirno.) Med
Kantonom in Hongkongom so morski
razbojniki napadli angleško ladjo
»Schingshang« ter odnesli 20.000 dolar-
jev. Dva mornarja in devet potnikov so
vzeli s seboj, da bi izsilili večjo odkup-
nino.

Politične vesti.

* Pravo stališče. Na veliki skupščini
CMD v Ptujju je v spodnji dvorani pri
banketu govoril, kakor smo že včeraj
poročali, tudi min. n. r. g. dr. Gregor
Žerjav, ki je v jedrnatih besedah od-
govoril nekako na prejšnji govor za-
stopnika pokrajinske uprave, označu-
joč stališče, katero moramo zavzeti na-
pram tujim narodnim manjšinam, po-
sebnost pa napram Nemcem v našem se-
vernem ozemlju. Ptujski dogodki leta
1908, je rekel g. dr. Žerjav, niso ostali
brez dobrih posledic za nas. Vzbudili so
v našem narodu narodno zavest in velik
odpor proti Avstriji. Zato nam tudi za
kri, prelito po teh dogodkih, ni in ne
sme biti žal. Rodila je stoteren sad, pri-
nesla nam je svobodo. Po osvobojenju,
ki nam je dalo tudi severno ozemlje s
Ptujem, se nad Nemci nismo maščevali
radi dogodkov 13. septembra 1908 in ra-
di raznih drugih, čeprav bi se bili lahko,
in se tudi ne mislimo. Enakih sredstev
ne bomo uporabljali, če ne bomo k temu
prisiljeni, kajti kdor je izzvan, ne izbira
sredstev. Pred vsem pa morajo naši nem-
ški soživaljani uvaževati, da Jugosla-
vija ni skupina narodov, kakor je bila
Avstro-Ogrska, ampak je nacionalna
država Jugoslovenov. Res je, da so vsi
državljeni napram državi enakopravni
in uživajo enako zaščito zakona, vendar
pa je v nacionalni državi stališče drža-
ve napram državnemu narodu bistveno
drugo kakor napram manjšinam. Vemo
in priznavamo, da je v tem našem o-
zemlju nekaj Nemcev in nemškutarjev,
ne priznavamo pa v severni Sloveniji
nemškega naroda. Če se bomo oboji, Slo-
venci in Nemci, držali tega, potem go-
tovo ne bo prišlo do spopadov. Ptujju
smo hvaležni za pokret iz l. 1908, če bi pa
bil ta naš Ptuj kdaj zopet ogrožen, po-
tem naj mirno pozove na pomoč vse za-
vedne Slovence in živa nacionalna svest
bo pometla brezobzirno z vsem, kar bi
hotelo omajati jugoslovensko premoč v
tem našem mestu. — Stališče, ki ga je
očrtal s tem g. dr. Žerjav, se nam zdi
edino pravilno in umestno, zato mora po-
stati naš evangelij za vso bodočnost. To
so čutili tudi zborovalci, ki so dr. Žer-
javu po tem govoru prirejali burne ova-
cije.

* Kako radikalna vlada reducira u-
radništvo. »Nova Doba« prinaša sledeče
umestne opazke: Čitali smo zadnje dni,
da je bilo reduciranih na stotine za služ-
bo sposobnih slovenskih železničarjev,
reduciranih je bilo večje število slo-
venskih žandarmerijskih oficirjev in to
baš takih, ki so po dolgem zvestem
službovanju v žandarmerijskem kadru
težko nadomestljivi, reduciranih je bilo
tudi mnogo učiteljskih moči. Radikalna
vlada, ki s tiho podporo naših sloven-
skih klerikalev izvršuje te brezobzirne
junaške čine nad rodbinami slovenskih
so pravili in predsedali k Nemcem, ki so
dobro plačevali janičarje. Če ni »rodstva
po rasi«, tedaj so lahko Perišičevi Hrva-
ti danes Angleži, jutri Francozi, poju-
trišnjem Nemci, eventualno tudi Danci
itd. Kar se pa tiče »zapadno evropske
kulture«, je lepo slišati, da so Hrvati za
njo že tako dolgo; dosedaj se žal še pre-
malo pozna njen blagodejni vpliv, pač
pa je čutili že pri Starčeviću bližino
Balkana in Izloka.

* S kom se pogaja Radić v Londonu.
Pod tem naslovom prinaša zagrebški
klerikalni list »Narodna Politika« kriti-
ko Radićevih »uspehov« in sicer na pod-

laji Radičevih pisem. O Radičevi čajanki pravi: »V vsem Londonu ni mogla Radičeva gostiteljica najti niti toliko znancev in prijateljev, da bi mogla z njimi prirediti večer na čast svojemu gostu. Za njo je Stjepan Radić nedvomno interesanten objekt, ki si zasluži ravno toliko pozornosti, kakor da je to kak Murat, Hafid, Rajsuli ali novi Hadži Murat. Radić nič ne pove, kako se imenjuje njegovi gostiteljici, ali iz pisanja londonskih listov je razvidno, da njegova družba ne zasluži mnogo zaupanja. To niso nikakoli prijatelji Hrvatov, temveč stari avstrofilii, ki nikakor ne morejo preboleti razpada Avstro-Ogrske. Njim ni do »mirotvorne i čovječanske republike«, temveč do restavracije Avstro-Ogrske. Madžarska in avstrijska aristokracija je z njimi v najbolj prijateljskih zvezah in dela neumorno propagando za ustanovitev tzv. podonavske konfederacije. Mi ne bomo rekli, da se Radić strinja s tem načrtom. On dobro ve, da bi se s tem načrtom ne mogel strinjati stoti del njegovih pristašev. A iz njegovega članka »Miroljubiva Engleska i pacifistička Hrvatska« je razvidno, da se s tem načrtom bavi. »Narodna Politika« citira značilna mesta in navaja zaključek »Daily Expressa«: »Zdi se, da on po vsej verjetnosti dela na to, da se vse države bivše Avstro-Ogrske zopet združijo in sicer kot konfederacije. Nato »Nar. Politika« pristavlja: »Če je to zares Radičev načrt, tedaj bi Hrvati imeli popolnoma prav, da ga proglase za hrvatskega izdajalca. Nikdar ne bodo privolili v to, da se ujedinijo z Nemci in Madžari. Preje bo tekla kri po Dravi in po ostalih naših rekah nego se bo to zgodilo.«

* Hrvatski pojmi v narodnosti. V »Hrvatstvu« z dne 4. tm. je napisal famozni dvica Perišić članek »O roptvu i o slobodici, v katerem definira separatistične nazore o narodnosti. Tu pravi med drugim: »Samo za primitivnog čovjeka može biti mjerodavno sorodstvo po rasi, kao što je to slučaj kod životinja, koje ne mogu svoj instinkt savladati, kao kod Afrikanaca i podobnih. Za kulturno razvijenog čovjeka je pravo rodstvo kulturno-duševno. Hrvati nisu nikada skivali niti se stidili, da priznaju sebe skinovima zapadno-evropske kulture. Ante Starčević je radi toga odbacivao i vezu sa Rusijom.« Zanimivo! Spominjamo se, da so se z enako teorijo opravičevali tudi naši nemškutarji. Materni jezik, pripadnost po rasi, to so zoološki pojmi, državnih namščencev, pa je smatrala v tem času za državno in narodno potrebo, da je imenovala za pomočnika direktorju podržavljenе južne železnice g. Ivana Hribarja, ki je bil nekdanji poslanik naše države v Pragi in pozneje pokrajinski namestnik v Ljubljani. Kot tak je bil radi svojih zaslug in ker je tudi že v visoki starosti, upokojen. Kar maenkrat pa je postal nenadomestljiv za organizacijo in vodstvo prometa na podržavljeni južni železnici. — So pač na svetu ljudje, ki vse znajo, srečna domovina, ki se lahko nastanja na nje.

* Bolgarski list proti Radiću. Sofijski dnevnik »Mir« piše, da je Radić napravil veliko škodo decentralističnemu gibanju v Jugoslaviji in ojačil centralizem. Angleži mu ne bodo nasledili, sam pa si je zaprl pot v domovino. Obenem je Radić kompromitiral decentralistično idejo v Jugoslaviji. »Mir« je sicer naklonjen našim avtonomistom.

* Nemčija pred kapitulacijo? Nekateri listi beležijo vesti, da je prihodnje dni pričakovati temeljitega preokreta v porurnski politiki. Nemčija baje uvideva, da je sanacija nemške valute in nemškega gospodarstva nemogoča, če se ne sporazume s Francijo. V prihodnjih dneh bo po teh nepotrjenih vestih stavlja novo ponudbo. Seveda je treba take glasove sprejeti z vso rezervo. Ni pa izključeno, da bo sovjetizacija nemške manke vendarle izbila nemškim državnikom njih kljubujočo trdovratnost.

* Rumuni in džemijetovski zapustili radikalce? Iz Pančeva prihaja poročilo, da je glavni odbor rumunske stranke sklenil, da se prekinejo dogovori z radikalski in da se da poslanec dr. Zanu naročilo, da izstopi iz radikalnega kluba in v opoziciji sodeluje z državotvornimi strankami. Rumuni so baje uvideli, da jih radikali pri pogajanjih vodijo samo za nos. Izstočasno se poroča iz Beo-

grada, da so trije džemijetovski poslanci izjavili, da džemijetovski poslanci ne bodo več podpirali radikalov. Radikalni upi so torej za enkrat le še pri Nemcih, katerim za to tudi v Sloveniji dajejo razna koncesije na račun slovenskih interesov. Za slučaj, da bi jim tudi ti odpadli, pa že mešetarijo tudi z dr. Korosecem in ponujajo razne koncesije na račun slovenskih naprednjakov. Politika radikalov je res le golo kupčevanje, samo da se vzdrže na oblasti.

—□—

Sklepi konference ambasadorjev izročeni v Atenah.

Pariz, 9. sept. Konferenca ambasadorjev je sklenila staviti Grški sledeče zahteve: 1. Grčija se mora službeno opravičiti radi atentata na italijanskega člana mednarodne vojaške komisije, ki je bil 27. avg. izvršen na grških tleh; 2. v Atenah se mora vršiti žalna služba božja za žrtve in člani grške vlade ji morajo prisostvovati; 3. grška vlada mora izkazati čast italijanskim in zavezniškim mornaričnim edinicam; 4. žrtvam se morajo izkazati pri vkrcanju v Prevezi vojaške časti; 5. na mestu zločina se mora uvesti preiskava, katero bodo kontrolirali zavezniški funkcionarji; 6. grška vlada mora staviti konferenci ambasadorjev na razpolago 50 milijonov lir, iz katere vsote dobi Italija odškodnino. Dalje je konferenca ambasadorjev sklenila vzeti na znanje italijansko obljubo, da bo Italija takoj po izvršitvi teh pogojev izpraznila Krf.

Atene, 9. septem. (Izvirno.) Včeraj ob 18. uri je diplomatični zastopnik Francije predal grškemu zunanjemu ministru noto konference veleposlanikov.

Pariz, 9. septembra. (Izvirno.) Konferenca veleposlanikov je določila za predsednika komisije, ki ima nalog kontrolirati od grške vlade uvedeno preiskavo zoper morilce italijanske komisije, japonskega vojnega atašeja v Parizu, polkovnika Shibuja.

Dnevna kronika.

— Češki legionarji za pomoč Japoncem. Razer češkoslov. »Rdečega križa« je izdala tudi češkoslov. legionarska občina proglas za nabiranje prispevkov v prid nesrečni Japonski, opozarjajoč na usluge, ki so jih storili Japonci češkoslov. legionarjem. O lepem znaku češke pozornosti in sočutja z Japonci poroča nedeljska »Prager Presse«. Te dni je dobilo japonsko poslaništvo v Pragi pošiljke, v kateri sta bila dva zlata poročna prstana in pismo nastopne vsebine: V znamenju hvaležnosti za gostoljubnost, ki so jo uživali češkoslovaški legionarji na Japonskem in kot skromno odškodnino za mnoga dobra dela pošiljam v pomoč nesrečni Japonski svoj in ženin poročni prstan. — Podpis ni bil čitljiv. Pošiljka je bila oddana v Domažlicah. Japonsko poslaništvo namerava poslati to darilo japonskemu muzeju v Tokiju.

— Grško-italijanski spor med otroci. Kako zelo je podnetil grško-italijanski spor strasti med narodom, dokazuje sledeči slučaj, ki se je pripetil pred par dnev v Grenoble. Med tamšnjimi biskopom so se spri grški in italijanski dečki v starosti od 12 do 13 let. Naenkrat je nek mali Italijanček potegnil nož ter ga zasadil svojemu grškemu nasprotniku v trebuh. Sprli so se radi znanega grško-italijanskega spora. Ranjeni Grk je po par urah umrl, dočim je mladi ubijalec pobegnil.

— Carinski postopnik glede dvovlastnikov objavlja »Uradni list« št. 84 od 8. tm.

— Radi uboja lastnega očeta je bil pred celjsko poroto obsojen dne 10. tm. na 15 let težke ječe posestniški sin Anton Pirnat iz Anovca.

— Nov avijatični rekord je dosegel 8. tm. francoski avijatik Sadi Lecoint, ki je dosegel višino 10.741 metrov.

— Kaplan obsojen radi posilstva. Kaplan v gradu Eggenberg pri Gradcu, Josip Kraus je ob enem katehet v treh šolah tega delavskega okrožja. Dolgo se je že govorilo, da vabi in sprejema v svojem stanovanju šolska dekleta. Končno se je za zadevo začel zanimati tudi urad za zaščito dece. Več deklic so izpraznili, kaj delajo pri kaplanu in o čem

govore. Neko 14-letno dekle je sramežljivo priznalo, da postopa kaplan z njo že dve leti kot s svojo ljubico. Vsak dan je prihajala k njemu ter mu opravljala razna hišna dela, dokler ni postala njegova žrtev. Tudi z neko 16-letno deklico je imel slično razmerje. Pred poroto se je kaplan zagovarjal, da je rabil deklice še le po 14. letu, kar pa se je izkazalo kot neresnično. Obsojen je bil radi posilstva in zapeljavanja na 2-letno težko ječo, poostreno s postom in enkratnim trdim ležiščem na mesec.

— Nemška planinska društva v Trentu razpuščena. Prefekt province Trentino je odredil, da se razpuste vsa nemška planinska društva.

— Budimpeštanske kurtizane in ameriška valuta. Budimpeštanska policija preiskuje nezgodo nekega Amerikanca, ki se je seznanil z dvema damama in šel z njima na njuno stanovanje. Tu sta ga opojili z opijem in mu ukradli 12.000 dolarjev. Prihodnjega dne se je zbudil na ulici.

— Konji in antialkoholni zakoni v Ameriki. Znani angleški dirkalni konj »Pyrrus« bi imel nastopiti v kratkem na neki dirki v Ameriki in je bil v to svrhu prepeljan v Ameriko. Stvar bi bila po vsem enostavna, če bi ne bilo protialkoholnih zakonov. Ta konj je namreč vajen, da pred in po dirki pije pivo. Tega pa po ameriških zakonih ne bi smel. Saj niti ljudje ne smejo uživati alkohola, kamo-li konj? Upati je, da se bodo ameriške oblasti cmehčale ter izdale dovoljenje, saj to končno zakoni za ljudi, ne pa za — konje.

— Kongres jugoslovenskih zdravnikov se vrši 17. in 18. tm. v Paliču pri Subotici.

— »Trgovski list« z dne 6. tm. pri naša novo tarifo za kosovne in vagonse pošiljatve, ki stopi v veljavo dne 15. tm. na vseh progah južne in državne železnice v Jugoslaviji.

— Obmejne šolske razmere so se z novim šolskim letom precej spremenile. Nekater učne moči, ki so že več let pod težavnimi razmerami vztrajale ob meji, so se na njih prošnje premestile v dolino. Nadomestijo jih deloma letošnji abiturijenti, deloma ženske učne moči, od starejših učiteljev se vkljub raznim udobnostim ni nihče javil na obmejna službena mesta, čemur se vočigled slabim gmotnim razmeram ni čuditi, vendar bi se za nekatere važne postojanke morale najti moške učne moči — stalni nadučitelji. Če država ne more nuditi posebne pomoči, naj bi se naša šolska družba zamislala za to in skrbela za gmotno podporo obmejnemu šolnikom. Takoj se bodo javili sposobni in obmejno šolstvo bo na oni stopinji, ki mu pripada.

— Ustanovitev »Zveze nameščencev avtonomnih mest Slovenije«. Zajedno s skupščino CM družbe so sklicali uslužbeni avtonomnih mest Slovenije na praznik dne 8. tm. v Ptuj sestanek radi ustanovitve Zveze. Sestanka so se udeležili zastopniki uslužbencev celjske, ptujske in mariborske občine. Uslužbeni ljubljanske mestne občine so se izjavili za pristop k Zvezi, vendar pa na sestanek niso poslali zastopnikov, ker jih bržkone vsled kratkega termina in razcepitve v lastni organizaciji še niso določili. Kljub odsotnosti zastopnikov iz Ljubljane se je ustanovila Zveza nameščencev avtonomnih mest Slovenije, koje namen je podpirati težnje in stanovske interese vseh mestnih uslužbencev. Po sprejetju pravil je bil izvoljen predsednikom Zveze g. Milko Hojan, mag. tajnik iz Maribora, podpredsednikom g. Franjo Kalan, računski svetnik iz Celja, tajnikom Franjo Kramberger, mag. asistent iz Maribora, blagajnikom Egidij Siegl, mestni knjigovodja iz Ptuja. V odboru so nadalje še gg. Ivo Šubie, mag. svetnik iz Celja, Janko Zorko, višji knjigovodja mestne hranilnice in Franc Vršič, rač. oficijal, oba iz Maribora ter A. Berlič, mestni oskrbnik iz Ptuja. Novonastanovljeni Zvezi želimo mnogo uspeha.

— Obesiti se je hotel. V nedeljo dne 9. tm. popoldan ob 14. uri je učitelj Zemljič pri Devici Marija v Brezju prišel iz svoje hiše ter pogledal na vrt ter na svoje veliko začudenje opazil, da visi na njegovi črešnji neznan človek. Skočil je hitro k njemu ter ga s pomočjo svoje žene snel z vrvi, na kateri je visel. Neznavec je ostal nekaj časa nezavesten,

na to pa je zoež oživel in prve besede, ki jih je spregovoril rešitelju so bile: »Vi ste sicer dober človek, meni ste pa napravili krivico, bliskalo se mi je že pred očmi in čez dve minuti bi bil že srečen.« Obenem je pokazal tudi sliko svoje žene ter povedal, da je nad 60 let stari Jože Herman s Pobrežja. Kot železničar je svoječasnno ponesrečil in dobiva komaj nekaj nad 700 K pokojnine na mesec, s čemer seveda ne more živeti, delati pa tudi ne more, ker je skoro popolnoma hrom. Samomor je hotel izvršiti radi bede. Na Zemljičev vrt je prišel, ker bi hotel biti pokopan pri D. M. v Brezju in je ona črešnja najbližja mrtvašnici.

— Lloyd George ni priporočljiv novotrudnik. Iz Londona poročajo: Bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George se je pogodil z »Daily Telegraphom«, da bo v njem objavil svoje politične članke. Ti članki, ki kažejo pisarvo mirnjo do Francozov, so res izhajali nekaj časa in so jih pridno ponatiskovali tudi nemški listi. Sedaj pa je uredništvo »Daily Telegrapha« nadaljne članke odklonilo, češ, da so številni naročniki nezadovoljni s sodelovanjem bivšega ministrskega predsednika. Lloyd George je list tožil.

— Praška publika proti nagim plešalkam. V nekem praškem gledališču se je pri opereti »Jesenski manevri« pojavila na odru naga plešalka. Občinstvo je bilo nezadovoljno in je začelo žvižgati in ropotati.

— Kolera v Jokohami. V Jokohami na Japonskem, ki jo je potres skoraj do cela razrušil, je izbruhnila kolera.

— Stanovanjska založnja. Na Dunaju je pred leti dobil službo inženjer Herman. Imel je sigurno eksistenco, a ni imel stanovanja. Iskal ga je z vso vsemot tri leta. Poznal je stanovanjski urad tako dobro kot njegovi uradniki, poznal je vse komisije, spisal je sto prošenj in obhodel ves Dunaj, da bi si poskal stanovanje. Zaman. Končno se je stanovanjski urad usmili in mu je nakazal stanovanje. Odlok stanovanjskega urada pa je srečnega in nesrečnega inženjerja tako razveselil, da ga je zadel srčna kap in se je čez nekoliko minut zgrudil mrtve n tla.

— Ogledala na pariških ulicah. Pariz dobi v kratkem novost, ki je nima nobeno drugo mesto. Po predlogu mestnega svetnika M. Roclanda bo mestna občina postavila na najživahnnejših delih ulic velika ogledala. Mnoga čitateljica si bo mislila: A, Pariz je prestolnica naše kraljice Mode; ogledala bodo zato, če si bodo lepe dame lahko tudi na ulici popravile klobuk in frizuro! Toda pariški občinski svetnik, ki hoče imeti na ulicah ogledala, je praktičen mož in človekoljub, zato ima s tem predlogom druge nameče. Na pariških ulicah je namreč promet tako živahen, da se dogajajo številne nesreče. Vsak dan povozijo avtomobili ali cestna železnica več ljudi. Ogledala bodo obrnjena tako, da bodo mogli šoferji opaziti, če se jim ne približuje z nasprotni strani kak avto ali voz.

— Darilo ciganskega kneza. V Beogradu živi primas in knez vseh ciganov v naši državi (to se pravi: ciganov ciganskega rodu, ker ostali »cigani« niso o svoji pripadnosti ničesar slišali). Ob rojstvu našega prestolonaslednika je ciganski knez poklonil dvoru petelinu, okrašenega s trobojnicami in širokimi trakovi.

— Pokušiti je treba razne vrste testenin »Pekatec«. Temu dišijo ena druga, mu druge, akoravno so izdelane vse iz enega testa.

Dopisi.

Slovenska Bistrica. O proslavi rojstva prestolonaslednika se je vršila dne 7. tm. v farni cerkvi slavnostna udeležbožja, ki so se je poleg občinstva udeležili zastopniki uradov, občine ter vojaštvo. Hiše so bile okrašene z zastavami, zvečer pa slavnostno razsvetljene in okinčane s cvetjem. Po bakljadi, ki se je poleg narodnih društev udeležilo tudi tukajšnje vojaštvo s častniškim zborom, je imel starosta tukaj. Sokolskega društva, phar. mag. Kniewald govor na trgu pred občinsko hišo, nakar je zaorila pod zvezdnato nebo naša himna »Bože pravde«. Isti večer so priredili mariborski

akademiki v hotelu »Beograd« predstavlja Nusičeve veselice. Navaden človek, po predstavi pa je bil prijateljski večer v hotelski dvorani, pri katerem je imel komendant major Rad. Kojić lep, prikljčen primeren nagovor na goste, ki so njegovemu govoru pritrjevali z navdušenimi vzkliki visokima roditeljema in rojenicu ter naši jugoslovanski armadi. — Konstatiramo, da na cerkvi tudi ob tej priliki ni bilo zastave, kakor je ni bilo na Vidov dan, dasi je ponovno videla z zvoni ob priliki letošnjega tujakšnjega orlovskega tabora; opazili pa smo, da so nekateri naši narodnostni ne preveč naklonjeni hišni posestniki imeli svoje hiše prav lično okrašene. Splošno veselje je vzbujalo dejstvo, da se gospod župan proslave ni udeležil in tudi ni poslal nobenega zastopnika.

Murska Sobotica. (Kulturni škandal.) Dolgo se je govorilo, cele štiri mesece, da se tukajšnja meščanska šola ukine, vendar nihče ni mogel verjeti, da bi mogla državna oblast zapreti šolo, ki je obsejala že pod madžarsko vladjo, vendar je resnica. »Slov. Narod« prinaša kratko notico, da je res ukinjena in sicer »na željo prebivalstva«. V torek zvečer je bil v Murski Soboti v hotelu Dobraj dobro obiskani protestni shod proti tej ukinitvi. Zastopani so bili vsi sloji, posebno obrtniki, katerih otroci po večini obiskujejo to šolo. Ostre resolucije so bile poslone višjemu šolskemu svetu, ministrstvu ter raznim političnim strankam. — Ako pogledamo po vzrokih, vidimo, da so imeli svoje prste zraven zopet naši zloglasni madžaroni, podpirali so jih pa pri tem nam v sramoto naši ljudje. To rovarjenje je staro. Rovarili so proti učitelstvu, ker jim je bilo preveč narodno, toliko časa, da ga je višji šolski svet v Ljubljani premestil v razne kraje iz »službenih ozirov«, dasiravno niso mogli nikomur ničesar protipostaviti očitati. A mirovali niso. S pomočjo nam dobro poznane osebe, ki je sedaj v ministrstvu, se jim je posrečilo, da se šola res ukine. Zalostno dejstvo! Šolstvo v Prekmurju zaostaja daleč za onim v Sloveniji. Prepričani smo bili, da nam sedanja država pomaga, da se splošna ljudska izobrazba dvigne, da se ne bi dogajali žalostni slučaj kakor je pobja v Bistrici, a vidimo, da je ravno nasprotno. Jemljejo se nam šole, ki so jih nam priznavali celo Madžari. Ako se ne bomo štedili, naj se štedi drugje. Ako se ne bomo zidali gimnazije (radi tega je bila baje ukinjena meščanska šola!) ni to naša krivda. Mi pravimo samo: ako bi se denar, ki se je uporabljal samo v volilne svrhe, uporabil za zidanje gimnazije, bi imeli šolo, ki bi je ne bilo enake. Še bolj žalostno je pa dejstvo, da se najde človek, ki nasede madžaronom in jim pomaga pri njihovem delu. Upamo pa, da dobimo šolo zopet nazaj, zakaj če je sploh naše potrebna, je v Murski Soboti.

Resnica o stavki v tovarni Doctor & dr. v Mariboru.

Ker je »Straža« mnogo pisala o izkoristitvi delavstva v imenovani tovarni in o nehitenjenih razmerah, ki tam vladajo, smo se informirali, kaj je na stvari in dognali sledeče:

Delavci sploh ne dobivajo plačila od ure, temveč od metra oddanega tkanega blaga in se vrši tedaj vse delo izključno na akord. Jasno je, da zasluži spreten delavec dosti več nego nespreten, da mišljen ali leni delavec. Tvrdba je, da kazala, da zasluži ona 15-letna delavka domačinka, ki kaže izredno spretnost, mesečno nad 5000 K. To je sicer izjema, vendar-le ta vzgled dokazuje, da plače pri tvrdki niso tako slabe in da more dober delavec zaslužiti več kakor kak državni uradnik 7. činovnega razreda. Tvrdba je itak nameravala delavcem z ozirom na rastočo draginjo povišati plače in bi bilo zadostovalo, da bi delavci poslali deputacijo k ravnatelju, da to malo vsi izostali. Pri pogajanjih je tvrdka takoj pristala na to, da jim izplača 20% draginjsko doklado poleg dosežanih mezd; vse druge zahteve je odklonila in so delavci, ki so bili očitno to nahujskani od izvestnih političnih agitatorjev ne radi njihovih lastnih koristi, to ponudbo tudi sprejeli in danes se vrši obrat nemoteno kakor poprej.

Ob tej priliki hočemo tudi resno besedo spregovoriti na naslov brezvestnih političnih agitatorjev:

Vsak ponedeljek — nam je zatrljeval ravnatelj — manjka v tovarni 60 delavcev. Ker so zaposlene v tovarni večinoma ženske delavske moči, daje to izredno žalostno sliko, kako zelo je naše delavstvo zastrupljeno od alkoholizma, ki ga telesno in gnetno uničuje. Tam, gospodje okrog »Straže«, zastavite svoj vpliv, ako hočete delavstvu v resnici dobro. Češki delavec ne izdaja za pijačo skoraj nič, pač pa za boljšo hrano in oblačilo, in je vsled tega zdrav in krepak in za delo bolj sposoben kakor naš, ki ob ponedeljkih ali sploh ne prihaja ali večasih s takim mačkom, da mu začno stroji plesati pred očmi.

Neresnično je, da bi tvrdka bila pritegnila iz Češkega nemške mojstre, ki jih na škodo našemu delavstvu favorizira in izredno plačuje. Prvič so vsi ti mojstri, ki so prišli sem, izključno zelo narodni Čehi in niti enega Nemci ali drugorodca ni med njimi. Ti mojstri opravljajo tukaj delo učiteljev domačega delavstva, in je jasno, da jih tvrdka ne bi mogla dobiti iz Češkega sem pod drugimi pogoji, kakor da jim je zagotovila višjo plačo, nego jo imajo doma, kajti nihče svojega doma ne zapušča rad. Tvrdba sama bi le želela, da čim prej odpade potreba teh mojstrov-učiteljev. Danes pa naše delavstvo še ni tako izšolano, da bi moglo delo v tkalnici opravljati brez njih. Navadnih delavcev iz Češke tvrdka ni pritegnila. Izjemni slučaj so, da žena kakega mojstra dela v tovarni kot navadna delavka, toda ta ne dobiva nič več plačila nego domači delavci, zasluži pa si seveda več, ako je bolj skrbna in pazljiva.

Zadnji petek se je vršila v tovarni Komisija radi kolavdacije obratovališča. Pri komisiji so bili navzoči: inšpektor dela, uradni zdravnik, zastopnik mesta, obrtne oblasti itd. in se je pri tej priliki pregledala vsa tovarna. Da bi bila nehitenjen zidana ohranila da bi bilo delo v njej zdravju škodljivo, o tem komisija ničesar ni zapazila. V tovarni je pač navaden ropot od tkalnih stolov, sicer pa skoraj nič prahu, dvorana je velika in svetla in so povrh vzdani 4 električni ventilatorji, ki zadržujejo delavstvu zadostno svežega zraka. Tla so betonirana in le pri stojnicah delavcev so položene deske. Tovarna se vsak dan dvakrat korenito osnaži. Komisija je tudi samo predpisala nekatera zavarovanja pri električni napravi in pljuvalnike.

To je gola suha resnica v celi stvari.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. septembra 1923.

DRŽAVNI NAMEŠČENCI IN UPOKOJENCI! Narodni poslanec, gosp. profesor Reisner boče v sredo dne 12. septembra 1923, ob 20. uri v Narodnem domu predaval o službeni pragmatiki. Pričakujemo, da se državni uslužbenci in upokojeni tega predavanja polnoštevilno udeležijo. — Društvo jugoslov. drž. uslužb. in upokojencev v Mariboru.

Srebrno poroko sta slavila 11. tm. g. Josip Nekrep, stavbenik v Mariboru, in njegova gospa Marija v krogu šest svojih otrok.

»Straža« in buržujski župan. »Straža« si je privoščila g. župana Grčarja, ker kot predstavatelj mestne občine vrši reprezentančne dolžnosti in je kot tak pozdravil tudi kralja. Zaradi govora, ki ga je imel pred kraljem, ga pita z buržujskim, policajdemokratstvom, radikalstvom, social-patriotizmom in s podobnim cvetkami katoliške »žurnalističke«. Mi ne bomo zagovarjali g. Grčarja in naj sam poravnava račune z bivšimi zavestniki v mestnem svetu, ki kažejo tako malo hvaležnosti (klerikalec in hvaležnost!) Konstatiramo samo dvoje: 1. »Straža« ima najmanj povoda, da se igračka s pojmom »buržuja«, ker je zagovornica črne reakcije, kateri je Marks napovedal oster boj. Ona slavi papeža, škofo in drugo cerkveno gospodo in učiljstvo pokorščine pred njimi, dasi so ti ljudje največji buržuji in izkoriščevalci preprostega ljudstva. 2. »Straža« pa je udarila po županu, ker je govoril pred kraljem, kar izgleda, da je kralj po njenem mnenju predstavitelj »buržoazije«. Take pojme prepuščamo možganom bivših skipetarskih hajdukov, tr-

dimmo le, da so bili klerikalni hinaveci na katoliškem shodu drugega mnenja. Sicer pa naj komunisti, ki streljajo iz klerikalne fregate, vsaj ob 12. uri zvečijo Slovence z Leninovim paradizem.

Buržuji in proletarci. »Volksstimme«, ki zadnji čas krepko opileta po buržujskih manirah, bi priporočali, da primerno obdela petkov »Te deum«, h kateru se je pripeljal proletarski sodrug Grčar s cilindrom in frakom v dvovprežni ekvipaži mestnega pogrebnege zavoda. Drugi buržuji z akademsko, srednješolsko in nižjo izobrazbo pa so se morali podati v stolnico per pedes, celo knezoškof je prišel peš. Sploh se Grčar zadnji čas vedno pogosteje kaže po mestu v kočijah pogrebnege zavoda — menda vendar tega nimamo razumeti simbolično? Hoj, »Stimce«, na plan! Udri po teh lakajskih buržujskih dušah! Samo v tem slučaju bo šlo malo težko, ker posvečeni krogi trdijo, da pošilja brihtne glase o buržuji v »Volksstimme« baš sodrug župan, ki se je kot odločen nasprotnik buržujev za vedno proslavil že s svojim znanim slavošpevom na ministrstva Ivana Hribarja pri pojedini na kolodvoru. Tako je, ne glejte mene, poslušajte nas: Dol z buržuji!

Napisi v cirilici še vedno bočejo v oči »Straže«. Čudno, saj je vendar to pisava, s katero je pisal patron tiskarne, kjer se tiska »Straža«, Sv. Ciril. Kako malo spoštujejo klerikalci svetca, po katerem so krstili svojo tiskarno! Zalostno!

V počaščenje špmina gospe Marije Pahernik in namesto venca na njen grob je poklonil g. dr. Karl Koderman, odvetnik v Mariboru, 100 D Družbi sv. Cirila in Metoda in je izročil ta znesek odboru mariborske moške podružnice CM. — Odbor.

Obmejne konference. V Mariboru se prične dne 15. tm. važna konferenca zastopnikov Jugoslavije in Avstrije o olajšanju obmejnega prometa. Obmejna cona se namerava razširiti, tudi pravica ribolova v Muri. Tudi bi se na tej konferenci ustvaril temelj za bodočo trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo. Vsaka država bo zastopana po treh delegatih.

Nabiralni dan »Ljudske knjižnice« se vrši radi tehničnih priprav šele prihodnjo soboto popoldne in v nedeljo, dne 22. in 23. septembra. Obiskovalci, ki dobivajo knjige zastoj ali po nižjani izposojnini, so obvezni sodelovati, sicer izgube ugodnosti. Isto velja za one, ki hočejo biti v bodoče deležni izposojevalnih olajšav.

Smrtina koša. Včeraj ob 3. uri popoldne je umrla v tukajšnji javni bolnici kot žrtve tuberkuloze gđc. Dragica Miklavič, rodom iz Gorice. Bila je nastavljena pri tukajšnjem okrožnem sodišču, v zadnjem času pa je nastopila službo pri tvrdki Franz in sinovi. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob pol 5. uri na magdalenskem pokopališču. Bodi ji lahka mariborska zemlja!

Jugoslov.-češkoslov. Liga ima seštanek v klubovi sobi Grajske kleti šele v sredo dne 12. tm ob 20. uri, tako da je udeležba vsakemu interesentu omogočena. Vabljen je vsakdo, ki se zanima za našo propagando. — Pripr. odbor.

Nesreče in nezgode. Služkinja Marija Zajc si je pri odpiranju steklenice piva razrezala levo roko, tako zelo, da so morali poklicati rešilni oddelek, ki jo je obvezal ter predal v domačo oskrbo. — 17-letni Rudolf Knupleš je v nedeljo padel na Koroški cesti z voza ter se tako močno pobil, da ga je moral rešilni oddelek prepeljati v bolnico.

Tudi otroci krađejo. Pred par dnevi se je otroci krađejo v obliki, med njimi 6-letni Francek T. Otroci, v kolikor so bili obuti, so se sezuli, so si slekli čevlje in nogavice ter brodili po vodi. Ko so se hoteli zopet obuti, so manjkali Frankovi čevljički in nogavice. Izmaknil mu jih je nek njegov sovrstnik.

Tatvina. Včeraj smo poročali, da je nek deček javil policiji, da so mu bili ukradeni čevlji. Danes je čevlje nekdo prinesel in se je izkazalo, da ni bilo govora o tatvini, ampak samo o izgubi. Deček je čevlje sam pozabil nekje.

Nesreče in nezgode. V petek krog 11. ure popoldne se je zgrudil na Vodni-kovem trgu 53-letni hlapec Leopold Pašnik iz Pluja vsled onemoglosti nezavesten na tla. Rešilni oddelek mu je priložil prvo pomoč ter ga prepeljal v bolnico.

Sodar Pavel Ledinek je padel na Bečnavski cesti s kolesom tako močno, da si je kolo popolnoma zlomil, pa tudi sam je odnesel precej več ali manj težkih poškodb. Reš. oddelek ga je obvezal ter prepeljal na dom. — Maks Trobentar, hlapec iz Sv. Andraža, je dobil na Vodni-kovem trgu živčni napad ter se je zgrudil nezavesten na tla. Rešilni oddelek mu je priložil prvo pomoč ter ga prepeljal v bolnico. — Mesar Martin Juker je pri delu padel ter se zabodel na mesarskem nožu, ki mu je predril levo stran prsi. Rešilni oddelek ga je obvezal ter predal v domačo oskrbo. — Upokojenec južne železnice Miha Jerič se je vsled onemoglosti zgrudil na Aleksandrovi cesti. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico. — Srčni krč je napadel Anjo Kramer na Tržaški cesti. Rešilni oddelek ji je priložil prvo pomoč ter jo prepeljal v stanovanje.

Poljske tatvine so se začele v zadnjem času zopet občutno množiti. Pri tem pa ne krađejo samo taki, ki so resnično potrebni. Policija je zasačila nekó Zofko Tratenik, ki je kradla na Tržaški cesti z njive posestnika Hecla poso. Zagovarjala se je s tem, da ima svinjo, katere nima s čim krmiti. Seveda jo je policija prepričala, da radi tega še vedno ni upravičena, da bi na tuji njivi spravljala pridelke.

Mladinski oddelek »Ljudske knjižnice« bo odslej zopet posloval ob sobotah od 18. do 19. ure. Mladini se bodo radi lažje kontrole in dela izposojevale knjige samo ob sobotah, tudi sokolskemu oddelku.

Samomor. V ponedeljek krog pol 22. ure zvečer so šetanci v mestnem parku na cvetličnem trbičku našli obešenega nekega starejšega moža. Kakor se je pozneje ugotovilo, je to upokojenec finančni paznik Franc Prohaska, stanujoč v Smetanovi ulici. Vzrok samomora ni znan, sumi pa se, da ga je tirala v smrt velika beda, v kateri je živel, kakor večina državnih upokojencev.

Nogo si je zlomil. Kovač Franjo Golob, stanujoč v Tattenbachovi ulici, je hotel preskočiti nek jarek. Pri tem pa je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v gležnju. Rešilni oddelek ga je obvezal in prepeljal v bolnico.

Prodaja stadorčkov na Industrijski obrt. vzorčni izložbi v prid društva za podporo revnih učencev je dala čistega dobička 5858 D. Najprisrčneje se moramo zahvaliti tvornici papirja Ludovik Šef, ki nam je ves papir za predložke brezplačno podarila. Zahvalo izrekamo tudi tvornici kanditov Rozman, Aleksandrova cesta, ki nam je po jako nizki ceni prepustila sladkorčke. Zahvaljuje mo se pa tudi cenj. občinstvu za dobrohotno naklonjenost.

Mariborski hišni red, ki ga je sestavil za društvo hišnih posestnikov v Mariboru g. Barta, in ki vsebuje za hišne posestnike zelo ugodne, a protizakonite pogoje in določbe, je pokrajina Ginekolog Med. Dr. Fr. Toplak se je vrnil in zopet redno ordinira, Glavni trg št. 18.

Napad. Dne 10. tm. je nek železničar javil policiji, da je bil ob pol 1. uri, ko se je vračal iz gostilne »Trst« na Tržaški cesti, napaden. Preiskava pa je dognala, da je prišlo le do navadnega prepira med njim in neko drugo osebo, s katero sta skupaj pila in politizirala.

Kavarna mestni park. Pri lepem vremenu svira orkester popoldne ob pol 17. do pol 19. ure. Zvečer pri vsakem vremenu svira glasovir znani češki pianist Franjo Chalupa.

Narodno gledališče.

Abonement za gledališko sezono 1923-24. Ker je jako veliko zanimanje za letošnji gledališki abonement, opozarjamo cenj. občinstvo, da se v lastnem interesu čimprej javi pri gledališki blagajni in abonira na še nezasedene prostore. Abonement je razpisan na 15 dramskih in 15 glasnih predstav, torej skupno za 30 predstav, katere se morejo gg. abonenti ogledati za jako nizko ceno. Poleg tega imajo abonente/še ta bene, da se cene abonement med sezono ne povišajo, dočim bo primorana uprava, v slučaju naraščajoče draginje, za izvenabonentske posetnike gledališča cene povišati. Tretja ugodnost za abonente bo ta, da si bomo lahko ogledali tudi izvenabonentske predstave (t. j. gostovanja itd.) katerih bodo imeli znaten zopust.

ako se bodo izkazali z abonentsko legimitimacijo. To bo veljalo za slučaje, kadar bodo na lepakih označeni »kuponi« To-rej v interesu občinstva samega je, da se v čim številnejše abonira. Abonement se naročuje pri gledališki blagajni vsak dan od 9.—12. in 15.—17. ure. — Uprava, aka uprava razveljavila.

Pričetek gledališke sezone 1923-24 v Mariboru. Gledališka sezona 1923-24 se otvori s krasno Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« v režiji g. V. Bratine. Za tem se vprizori Molierova komedija »George Dandin ali prevarjeni soprog« v režiji g. Koviča. »George Dandin« se je vprizoril tekom letošnje sezone samo dvakrat in bo torej zadovoljil pretežno večino, ki ga lani ni imela prilike videti. Dalje se pripravljajo Surgnčeve »Jesenske gozde«. Za tem sledijo »Rodoljub« v režiji B. Tepavca. Opera pripravlja kot otvoritveno glasbeno predstavo Parmovega »Zlatoroga«, ki ga režira in študira g. A. Mitrovič. Otvoritvena predstava okoli 1. oktobra.

„ITO“ je najboljša zobna krema. Dobl se povsod.

Celjske vesti.

Dijaški kuhinji v Celju je daroval namesto venca na grob umrli g. Mariji Pahernik v Vuhredu g. Fr. Mravljak, profesor v Celju, 200 K.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra,

(Dalje.)

(50)

Ni se spoprijaznila s tem novim čustvom brez notranjega boja, kajti vedela je predobro, kako nevarnost pomenja zanjo ta zaljubljenost, ako bi slučajno zvedeli zanjo du Barry, gospod Jakob ali celo kralj sam. — Ali morda je bila ravno ta nevarnost nova privlačna sila za Julijeto.

Ljubezenska bol pa je že veliko bolj napredovala kot se je ona sama zavedala, in z nekako vznemirjenostjo je priznala, da bi rajše izgubila svoje oči kot da bi se morala odpovedati ljubezni in upanju, da jo ljubljene tudi nekdaj še vzljubi.

Z nemirno trepetajočim srcem se je previdno in zvito obvestila, kaj se godi z vitezom d' Assasa. Zvedela je, da je zaprt na gradu. — Ta vest, ki pač ni imela nič predobrega in zadovoljivega na sebi, jo je vendarle navdala z živo radostjo.

Hvala Bogu, — du Barry tedaj ni mogel zadeti d' Assasa. — Med časom, ko je bil zaprt, se pač ni imela bati zanj, posebno od strani onega, o katerem je znala, da mu je neizprosni sovražnik, zmogel vsake podlosti. Skoraj je bilo najboljšje, da v verigah varno čaka, ko mu bo ona pozneje pomagala v zlato prostost.

Začetkom šolskega leta je bilo sprejetih na drž. realni gimnaziji v Celju v I. razred 80 učencev. Ker se jih je sprejelo v letnem terminu 74, bo dobil razred vzporednico, ki bo precej močna.

Proslava rojstva prestolonaslednika v Celju se je vršila v petek, dne 7. tm. na zelo slovesen način. Trgovine so bile zaprte do 11. ure. Vršile so se slovesne službe božje v farni in evangelijski cerkvi ter pravoslavni kapelici v vojašnici Kralja Petra. Raz Miklavškega hriba se je razlegalo gromenje topičev in vse mesto je bilo v zastavah. G. župan dr. Hrašovec je izdal v vznešenih besedah proglas na prebivalstvo, v katerem ga pozivlja, da daruje ob tej veseli priliki v razne dobrodelne namene. Občinstvo je povsod dajalo duška svojemu veselju.

Mestno gledališče v Celju otvori sezono 1924-24 v petek, dne 14. tm. z Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«. Dalje se pripravljajo »Charlejeva tetka«, Schillerjeva »Marija Stuart« in Strindbergov »Pelikan«. Predstave se bodo vršile v takem redu, da dobi eno premijero B-abonma, drugo A-abonma. Začetek predstav je vedno točno ob 20. uri ter se po začetku predstave ne bo pustilo nikogar v dvorano.

Celjski mestni šolski svet je imel svojo redno sejo v petek, dne 7. tm. Odobril se je proračun za osnovno in meščansko šolo. Nadzornik za meščanske šole g. Fink je podal razveseljivo poročilo o uspehih in stanju dekliške meščan-

ške šole. Ravnatelj Brinarju se je izreklo za uspešno vodstvo priznanje. Gospodinjska šola obdrži na mešč. šoli svoje prostore, pač pa se izrazi želja, da poučuje strokovna učiteljica za kuhanje deklice četrtega letnika enkrat na teden v tej stroki. Pokrajinska uprava se naprosi, da povzroči izpraznitev otroškega vrta v Gaberjih od drž. policije.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju sklicuje izredni občni zbor v četrtek, 13. sept. tl. ob 10. uri v klubovi sobi Narodnega doma. Dnevni red: Izprememba pravil.

Seja celjskega obč. sveta se vrši v sredo, dne 12. tm. ob 18. uri z običajnimi poročili odsekov.

JDS.

Okrožni sešatek krajevnih organizacij JDS iz mariborske in ljubljanske oblasti se vrši v nedeljo 16. tm. ob 10. uri dop. na Bledu v Zdraviliškem domu.

Sokolstvo.

o Radi snajenja realne telovadnice v Krekovi ulici odpade telovadba članov ter vseh drugih oddelkov do četrta 13. tm.

Objave.

Š Mestni kino. »Velika prevara«, veseli igrokaz v 5 činih, v glavni vlogi Douglas Fairbanks, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

da ni sam in zapuščen, ampak da ga vdano in zaljubljeno srce ščiti in trpi ž njim. —

Ali kako dospeti do izvršitve svojih želj, kako pospešiti rešitev? A ni še tega vedela, ali gotova je bila, da doseže dober uspeh, čeprav bi imela razmetavati zlatnike s polnimi rokami, čeprav bi se morala sama prodati, da ga reši. —

Povrh pa jo bosta skrb in nevarnost vsaj malo raztresli v njeni tako hudo občuteni dolgočasni klavzuri, kjer je bila odtujena celemu svetu, kar bo morda trajalo še precej dni.

Grofica je sledila svojim mislim, kovala načrte, istočasno pa tudi risala in črtala s tako pazljivostjo na skici pred seboj, da se je kar stresla, ko je zaslišala sobaričin glas par korakov za seboj. —

»Milostiva gospa naj mi blagovoli oprostiti, potrkala sem večkrat, pa nisem slišala odgovora. — Vznemirjena sem vstopila.« —

»Jako sem zaposlena,« — je odvrnila Julijeta, ne da bi opustila svoje risanje, katerega sobarica ni mogla opaziti s svojega mesta. —

Ko je te besede izustila, je grofica krenila z glavo, češ: indiskretnost sobarice je že odpuščena. — Potem je pa še pristavila:

»Torej, kaj pa je, deklica moja?« —

»Gospa milostiva, tu je nek meščan, kakor se zdi, ki pa noče povedati svojega imena in trdi, da ga gospa ne pozna. Zahteva in želi, da govori z gospo, pa se mi je zdelo prav, da vas pridem povprašam.« —

»Meščan?« — je poновила grofica malomarno, — »no, če pride kaj ponujat,

Gospodarstvo.

g Hmelj. X. brzojavno tržno poročilo. Zatec, ČSR, 6. tm. Živahna kupčija, tendenca mirna, 2500—2800 šK za 50 kg. (1 šK 2.83 D — 1 kg 566—635 jK.) — XI. brz. tržno poročilo: Zatec, 7. tm. Zelo živahna povpraševanje, velika kupčija, cene čca 2800 šK za 50 kg. — XIII. brz. tržno por. Nürnberg, 8. tm. Za 50 kg hmelja se je plačalo 2200—2500 milijonov Mark.

g Produktne borze 10. sept. Novi Sad: pšenica bačka 340—350, banatska 341.25 do 342.50, sremska 340—345, ječmen bački 280—300, oves bački 250, turščica bačka 265—275, sremska 275, moka »0« 550 do 560, »6« 400. — Zagreb: pšenica 340, turščica 275—280, moka »0« 550—555. — Beograd: pšenica 320—325, turščica 270.

Kultura in umetnost

x »Olanta« še enkrat in zadajkrat »Taborova« kritika »Olante« je prizadelega gospoda in njegovega »sobojevnika« tako spekla, da še vedno nista zacelila svojih ran. Kakor nam pišejo iz Ljutomera, iščeta med tamošnjimi inteligenti pisca dotične kritike. Seveda je to popolnoma napačno, kajti kritiki »Olante« sedi v Mariboru in je precej znan.

x Službeno pragmatiko za drž. meščance izda Tiskovna zadruga v Zbir. ki zakonov kot posebno knjižico. Brošura izide v kratkem.

kar vi pogledate, Nikolina, — jaz pač ne utegnem. —

»Dobro!« — milostiva. —

In ne da bi se nadalje brigala za so-barico, je pazljivo nadaljevala svoje delo. — Mahoma pa jo je vzdramil za hrbtom mil, ponižen glasek:

»Oprostite mojo indiskretno vsiljivost. — Vzrok mojega prihoda je jako važen in lahko vas zagotovim, da vam ne bo žal, ako me poslušate.« —

Obstala je kot okamenela. — Kot da je strela iz jasnega neba udarila pred njo v tla, se je obrnila proti prišlecu, ki jo je nepričakovano obgovoril, — oči so se ji odprle na široko in prsti so se ji skrčili na porisanem papirju. —

In vendar ni bil prišlec čisto nič posebnega, ali morda celo groznega. —

Navaden meščan prijazne zunanosti, smehljajoč se spoštljivo, sklonjen, kar mu je slednjč tudi omogočilo opazovati risbo na kolenih prestrašene grofica. —

Meščan se je vzravnal, s pogledom ošinil sobarico, ki je na mah izgubila kot na tiho povelje.

Grofico je pretresla groza, in blede kot smrt je s svojo risbo v roki stala pred tujcem, kakor krivec, ki je zasrčen pri zlobnem činu.

Ta mirni meščan, ki je prišel v njeno hišo kot v kako prodajalno, in jo je baš zasačil pri njenem skrivnem delu, meščan, ki se je v njeni hiši bolj priprosto in domače čutil, kot ona sama, ki je v njeni pričufočnosti z očmi poveljeval in bil slušan, ta priprosti meščan z lahkim, prijaznim usmevom je bil gospod Jakob sam.

(Dalje prihodnjč.)

Kolesa

moška in damska. Kolesarske potrebščine. Guricke najboljše kolesa. Popolna oprema za dirkače. Dirkalna cev in plašč. Leseni dirkalni obroči. Dirkalna krmila. Dirkalni triki. Dirkalne hlače itd. Kolesa se izposojejo.

Progress, Maribor

Slovenska ul. 15. 1970

Glavno zastopstvo Guricke-koles.

Za prevoz blaga

(tovora) od in do kolodvo-
ra ter za vse druge vožnje
se priporoča v sredini me-
sta ležeča 1938 7—3
mednarodna špedicija
REI-KO.
Vojašniška ulica šte. 6.

Ginekolog

Med. Dr. Toplak

Glavni trg 8

zopet ordinira.

Solske torbice

nahrbtniki v veliki izbiri,
kakor tudi jermeni z dr-
žajem za knjige pri Ivanu
Kravos, Aleksandrova ce-
sta 13. Preprodajalci dobe
popust. 1908 10—5

Mala oznanila.

Za svoj dom in bodočnost
svoje redbine skrbite, ako na-
lagate tudi male prihranke v
»MOJMI«, regist. kreditno,
in stavno zadrugo z o. z.
Maribor, Rotovski trg 1. Za-
druga je za svoje člane, pa
tudi nečlane otvorila poslo-
vanje hranilnih vlog od 10 Din
dalje. Obrestuje po 7% večje
vloge po dogovoru. Uradne
ure za hranilne vloge vsako
sredo in nedeljo od 9.—11. ure
dopolodne. 1907 3—3

Družabnik s primernim kapi-
talom se išče za koncesijoni-
rano novo trgovsko podjetje
s sigurno bodočnostjo. Po-
nudbe pod »Sigurnost« na
Mar-Stan. Rotovski trg šte. 1.
1956 3—3

Spretno strojeopisko z zna-
njem slovenske, nemščine
in srbohrvaštine ter steno-
grafije sprejme družba takoj.
Zglasili se osebno pri Slav.
amerik. petrolej. Slovenski
ulici 2. 1975

Dva gospoda ali dve gospo-
dični se sprejmeta na stano-
vanje in brano. Naslo v upra-
vi »Tabora«. 1974

Na prodaj krasen fotogr. apa-
rat. Gajeva ulica 7/L. 1976

Dijaka ali dijakinja se sprej-
me na stanovanje in brano.
Sodna ulica 16, III. nadstr.
Jarec. 1977

Iščem službe kot gospo-
dinja k samostojnemu gospo-
du. Naslov v upravnistvu
1972

Iščem družbnika za trgovino
z mešanim blagom na Ale-
ksandrovi cesti 83 v Maribo-
ru. Družabnik mora voditi tr-
govino sam. Potrebni kapital
Din. 15000.— Pismene ali
ustmene ponudbe na Bavec,
hotelir hotel »Korana« Karlo-
vac. 1971 3—1

Dijakinjo srednjih šol se sprej-
me na hrano in stanovanje.
Prešernova ulica 2, III. nad.
desno, vrata 16. 1967 2—2

Ker namenjeno za pot je
družni — pismo poštno leže-
če zale. Termin šest dni po
oglasu na upravo »Tabora«
pod »Meccesen«. 1978 2—1

„Drava“
lesna ind. deln. družba
MARIBOR

prodaja lepo
bukovo oglje

na debelo in na drobno
(od 50 kg naprej) iz
svojega skladišča Melj-
ska cesta 91. 1939

Galanterija

drobnina, trikotaža
Samo na debelo!

Gaspari & Faninger
Maribor
Aleksandrova cesta 43.

Pristopajte
k Jugoslovenski
Matici.